

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) จะเห็นว่า ประเทศไทยกำลังเร่งพัฒนาให้เป็นประเทศกึ่งอุตสาหกรรม เพื่อให้การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สิ่งหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงและมีความสำคัญอย่างมากคือ กำลังคนที่เป็นแรงงานเพื่อที่จะเข้าไปทำงานในภาคอุตสาหกรรมให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีจำนวนที่พอเพียงกับความต้องการในสาขาวิชาต่าง ๆ ของอุตสาหกรรม สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันอาชีวศึกษามีหน้าที่จัดเตรียมคนเพื่อเข้าสู่งานอาชีพ มีเป้าหมายเพื่อผลิตหรือจัดเตรียมกำลังคนเข้าสู่งานอาชีพให้ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมได้อย่างมีคุณภาพ กรมอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่จัดการศึกษาด้านวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและสนองนโยบายของรัฐบาล ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนจึงต้องสนองต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้มีการจัดการศึกษาวิชาชีพ 5 ประเภท คือ เกษตรกรรม ช่างอุตสาหกรรม ศิลปหัตถกรรม คหกรรม และพาณิชยกรรม โดยเปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างฝีมือ (ปชม.) หลักสูตร 1 ปี ประกาศนียบัตรครุมัธยมทางบริหารธุรกิจ (ปม.) และจัดการศึกษาในด้านการให้บริการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นแก่ประชาชน ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (กรมอาชีวศึกษา 2529: 1)

การจัดการเรียนการสอนของสถาบันอาชีวศึกษาแตกต่างไปจากการสอนวิชาสามัญคือ นอกจากจะเรียนภาคทฤษฎี (Classroom Theory) แล้ว ยังต้องมีการทดลองทางปฏิบัติการ (Laboratory Experiment) และการปฏิบัติ (Shop Practice) (พิเชษฐ คงทน 2518: 16 - 17) วิชาทฤษฎี หมายถึง ทฤษฎีทางวิชาชีพและทฤษฎีวิชาอื่นประกอบเข้าไปอีก

ตามความจำเป็น วิชาปฏิบัติ หมายถึง การปฏิบัติทางวิชาชีพควบกับงานทดลอง (บุญชูศักดิ์ ใจจงกิจ 2525: 30) ในการเรียนภาคทฤษฎี การค้นคว้าและการเรียนการสอนจะต้องอาศัย วัสดุสิ่งพิมพ์จากห้องสมุด ส่วนการทดลองทางปฏิบัติการและการปฏิบัตินั้น แต่ละแผนกวิชาจะมี เครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับฝึกปฏิบัติอยู่ในโรงงานของตน อย่างไรก็ตามไม่ว่าการสอนจะเป็น ภาคทฤษฎีหรือภาคปฏิบัติ อาจารย์จำเป็นจะต้องจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างครบถ้วน สมบูรณ์ตามหลักสูตร และจะต้องปรับปรุงการเรียนการสอนของตนให้ดีขึ้นตลอดเวลา (ประสิทธิ์ คำภีร์ 2527: 5) อาจารย์จะต้องค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสารหรือสิ่งตีพิมพ์ที่มีอยู่ใน ห้องสมุด ห้องสมุดกล่าวได้ว่า เป็นศูนย์รวมของสาขาวิชาต่าง ๆ อันประกอบด้วยวัสดุ หลาก ๆ ประเภทที่จะสนองความต้องการของอาจารย์ได้ ดังปรากฏในวัตถุประสงค์ของห้องสมุด วิทยาลัยขอหนึ่งที่กล่าวว่า ห้องสมุดจะต้องส่งเสริมการสอนของอาจารย์และการเรียนของนักศึกษา โดยห้องสมุดจะต้องมีทรัพยากรที่มีคุณค่า ทันสมัย สอดคล้องกับหลักสูตรและตรงกับความต้องการ ของผู้ใช้ รวมถึงมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการด้วย (Trehan 1969: 94 - 95)

วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี เป็นสถานศึกษาด้านอาชีวศึกษาซึ่งจัดการเรียนการสอน ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 6 สาขา คือ 1) สาขาวิชาช่างยนต์ ได้แก่ กลุ่มวิชาช่างยนต์ 2) สาขาวิชาช่างกลโลหะ ได้แก่ กลุ่มวิชาช่างกลโรงงาน และ กลุ่มวิชาช่างเชื่อมและโลหะแผ่น 3) สาขาวิชาช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ กลุ่มวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง และกลุ่มวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ 4) สาขาวิชาช่างก่อสร้าง ได้แก่ กลุ่มวิชาช่างก่อสร้าง 5) สาขาวิชาคหกรรม ได้แก่ กลุ่มวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ทั่วไป 6) สาขาวิชาพาณิชยกรรม ได้แก่ กลุ่มวิชาชีพพาณิชยกรรม และเปิดทำการสอนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 3 แผนกวิชา คือ 1) แผนกช่างเทคนิคอุตสาหกรรม 2) แผนกคหกรรม ได้แก่ สาขาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป 3) แผนกพาณิชยกรรม ได้แก่ สาขาการตลาด (วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี 2531: 1) แต่ละสาขาวิชามีความแตกต่างกัน ในด้านเนื้อหา ห้องสมุดจึงต้องจัดหาทรัพยากรให้สนองความต้องการของอาจารย์ในแต่ละ สาขาวิชาให้สอดคล้องกับการใช้หรือความต้องการในการใช้ของอาจารย์ ห้องสมุดจึงจะต้อง ศึกษาถึงการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดเพื่อการสอนของอาจารย์ เพื่อให้ทราบว่าทรัพยากรของ ห้องสมุดใดสนองความต้องการของอาจารย์มากน้อยเพียงใด อาจารย์มีความต้องการในการใช้ ทรัพยากรห้องสมุด และมีปัญหาในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดอย่างไร เพื่อผลที่ได้จะเป็นแนวทาง

ในการปรับปรุงทรัพยากรของห้องสมุดวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีให้มีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาการใช้และความต้องการในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดเพื่อการสอนของอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี
2. เปรียบเทียบความต้องการในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดเพื่อการสอน
3. ศึกษาปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุด

สมมติฐาน

1. อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีใช้หนังสือวิชาการภาษาไทยเพื่อการสอน "มากที่สุด"
2. ความต้องการใช้หนังสือและวารสารวิชาการภาษาไทยของอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีสูงกว่าระดับการใช้จริง เนื่องจากยังมีสิ่งพิมพ์ดังกล่าวไม่เพียงพอสำหรับการค้นคว้าเพื่อการสอนของอาจารย์

ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สาขาวิชาที่อาจารย์สังกัด
 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประเภท เนื้อหา ภาษา และอายุของสิ่งพิมพ์
 ความต้องการในการใช้ทรัพยากร และปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุด

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาการใช้และความต้องการในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดเพื่อการสอนของอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ซึ่งจะศึกษาเฉพาะ วัสดุสิ่งพิมพ์ที่มีอยู่ในห้องสมุดวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีเท่านั้น ได้แก่ หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์รัฐบาล จุลสาร กฤตภาค และ

หนังสือพิมพ์ โดยศึกษาในด้านประเภท เนื้อหา ภาษา และอายุของวัสดุพิมพ์ที่อาจารย์ใช้ และต้องการใช้เพื่อการสอน ประชากรที่ศึกษา คือ อาจารย์ประจำของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ในปีการศึกษา 2530 จำนวน 104 คน โดยไม่รวมอาจารย์ที่ไปช่วยราชการ หรืออาจารย์ที่อยู่ในระหว่างลาศึกษาต่อ (อีก 6 คน)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลัก ในการเก็บข้อมูล วิธีดำเนินการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา จากเอกสารสิ่งพิมพ์ของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
2. ศึกษาข้อมูลของห้องสมุดวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ในด้านการดำเนินงาน ทรัพยากรของห้องสมุด ตลอดจนบริการต่าง ๆ
3. ศึกษาการใช้และความต้องการในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดเพื่อการสอนของอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี จำนวน 104 คน โดยใช้แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย
 - 3.1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพทางการสอนของผู้ตอบ ได้แก่ ระดับที่สอน สาขาวิชา และกลุ่มวิชาที่สอน และสภาพการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี
 - 3.2 คำถามเกี่ยวกับการใช้และความต้องการในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีเพื่อการสอน
 - 3.3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาที่ประสบในการใช้ทรัพยากรประเภทต่าง ๆ ของห้องสมุด

แบบสอบถามข้างต้นนำไปทดลองใช้กับอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคระยอง จำนวน 10 คน ผลการทดสอบนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่จะนำออกไปใช้ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์เพื่อประมวลการอยละ ค่าเฉลี่ยมัธยิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
5. สรุปผลและวิเคราะห์ข้อมูล
6. รายงานผลการวิจัย อภิปรายผล และเสนอแนะ

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ทราบถึงสภาพการใช้และความต้องการในการใช้ ตลอดจนปัญหาในการใช้
ทรัพยากรของห้องสมุดเพื่อการสอนของอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี
2. ทำให้มีแนวทางในการจัดหาทรัพยากรเข้าห้องสมุดวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี
และวิทยาลัยเทคนิคอื่น ๆ ในสังกัดกรมอาชีวศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในการใช้
ทรัพยากรของห้องสมุดเพื่อการสอนของอาจารย์